

A KÁPB hírei

Megállapodás a Magatartás Kódex aktualizálásáról

Az Európai Unió szintjén működő és a textil- és ruhaipar ill. a bőr- és cipőipar munkavállalóit képviselő szervezetek (ETUF:TCL), valamint a textil-, ruha- és bőrpar érdekeit az Európai Unióban képviselő EURATEX ill. COTANCE között 2010. november 3-án tartott megbeszélésen megállapodtak a felek között már korábban létrejött Magatartás Kódex aktualizálásában. A szakszervezetek és a két munkaadói szervezet megállapodásának alappillérei az alábbi témakörök:

- a kényszermunka tiltása,
- a szövetségek szabadsága és joguk a tárgyalásra,
- a gyermekmunka tiltása,
- a diszkriminációmentes foglalkoztatás

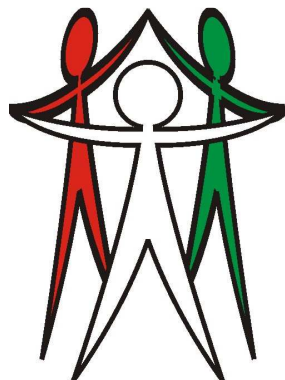
A Magatartás Kódex újratárgyalását az ETUF:TCL kezdeményezte, mivel több témakörrel is bővíteni kívánják a kódexet bővíteni. Ezek a következők:

- **Minimálbér:** a megélhetésre elegendő bérek. (A minimálbér esetén tisztában van a szakszervezet azzal, hogy a minimálbért a nemzeti kormányok határozzák meg.)
- **Munkaórák:** túlmunka önkéntes alapon.
- Tipikus és atipikus foglalkoztatás.
- Egészség és biztonság.
- Közvetett foglalkoztatottak.
- Pozitív hozzáállás a szakszervezetek irányában (a vállalatokon belül a munkahelyeken).

Mindazonáltal a szakszervezet tudja és látja – hiszen tagjai a foglalkoztatottak köreiből vannak –, hogy a vállalatokra a globalizált verseny piacon hatalmas nyomás nehezedik a fennmaradás és a továbbfejlődés érdekében. A fenti témaköröket a megújuló kódexbe természetesen olyan mértékben kívánják kiegészíteni, hogy azok valamennyi pontja megfeleljen a nemzeti jogszabályozásnak.

Az Európai Unió szintjén többek között azt kívánják elérni, hogy a női foglalkoztatottak több pénzt kapjanak, bérezésükben ne legyen diszkriminatív megkülönböztetés. Mivel az EU szintű KÁPB tagjai látják, hogy a képviselt ágazatokba nem a kívánt ütemben csatlakozik a fiatal munkaerő, és veszélyesnek látják, hogy a nők inkább a divatos (fodrász, kozmetikus stb.) munkaköröket választják, pedig a textil és ruházati ágazatok munkapiaci fogadóképesége az új, fiatal munkaerőre teljesen nyitott.

A Magatartás Kódex kiegészítésére vonatkoztatva az ülésen konkrét példák, tények és esetek alapján bemutatták, hogy pl. Üzbegisztánban a gyapotföldéken kényszer-gyermekmunkát alkalmaznak. A felmérést készített szakértők adatai alapján ez ott igen elterjedt gyakorlat, 1,5–2 millió 10–16 év közötti gyerekeket dolgoztatnak a gyapotföldéken. Őket a helyi hatóságok kényszerítik munkára a szeptember–november közötti időszakban. Ezt a gyakorlatot szinte a sztálini idők óta alkalmazzák. A megfigyelők szerint a gyermekmunkát

az üzbég központi kormány vezényli le, amely viszont mindenféle felelősséget elhárít magáról.

Az Üzbég-Német Fórum immár 2 éve nyomon követi a gyermekmunka helyzetét ezen a területen. A betakarítási időszak folyamán a megfigyelők adatokat gyűjtöttek arról és nemzetközileg is nyilvánosságra hozták, hogy Üzbegisztán hogyan teljesíti nemzetközi kötelezettségeit, jogszabályaik keretei pedig hogyan tiltják a gyermekmunka alkalmazását.

Az ülésen elhangzott, hogy Üzbegisztán mellett a fentiek miatt a Törökországból, Pakisztánból és Indiából származó gyapot exportjára is korlátozási kvótát lenne szükséges felállítani. A pamutból készült háztartási textiliákra tervezik és kezdeményezik, hogy a címkemegjelölésen tüntessék fel a „tisztá” gyapot kifejezést.

A Magatartás Kódex aktualizálása érdekében az aláíró felek (ETUF:TCL ill. EURATEX és COTANCE, valamint ezen szervezetek munkáltatói és munkavállalói nemzeti tagszervezetei) áttekintik azokat a témákat, amelyeket be kívánnak említeni a megállapodásba. Erről a felek között folyamatos konzultációt tartanak, hogy a korszerűsítést minél előbb elvégezhessék. A munka során kiemelt fontossága van annak, hogy az újonnan csatlakozott és a csatlakozásra váró országok szervezetei is aktívan részt vegyenek az előkészítés, a korszerűsítés, folyamatában.

Ezt a tevékenységet beépítik a 2011. évi munkaprogramba is.

Az ETUF:TCL és az Euratex közös projektje a REACH-ről a textil- és ruházati iparban

A vegyi anyagok kezelésével kapcsolatos REACH előírások munkahelyi alkalmazásához kíván segítséget nyújtani a textil-, ruházati és bőr- és cipőipar szakszervezeteit európai szinten képviselő ETUF:TCL és az Euratex közös programja, amelynek keretében a Cardiffi Egyetem egy ún. eszköztárat állít össze a munkaadók, a vállalatvezetők és a munkások számára a helyi alkalmazás megkönnyítésére. Ennek érdekében az egyetem munkatársai a programban résztvevő országokban (Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Egyesült Királyság) interjúkat készítettek vállalatvezetőkkel és alkalmazottakkal, vagy – ahol személyes találkozásra nem volt módjuk – kérdőívek kitöltését kérték az ismeretek felméréséről és az eddigi tapasztalatokról.

A veszélyes anyagok munkahelyi kockázatkezelése szempontjából a REACH megerősíti a meglévő munkahelyi előírásokat. Nem helyettesíti azokat és nem hoz be teljesen új szabályokat, inkább lehetőséget ad a meglévő gyakorlat javítására, azáltal, hogy jobb információkat és kommunikációt biztosít a munkában használatos anyagokban rejlő kockázatokra vonatkozólag. Ezért fontos tudni, hogyan kell használni a REACH szabályait, hogy valóban megjavíthassuk azt, ami arra

rászorul, és hogy ezeknek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatokat hatékonyabban lehessen kezelni.

A 2010. november 15-én tartott megbeszélésen a résztvevők előzetes egyeztetést tartottak a nemzeti területen elvégzett interjúk ill. a beérkezett kérdőívek tapasztalatairól. (Magyarországot tekintve a Pannon-Flax Nyrt. és a Dutex Dunaújvárosi Textiltisztító Kft. által kitöltött kérdőíveket használták fel a Cardiffi Egyetem munkatársai.)

A REACH előírások értelmében 2010. december 1-ig kellett bejelenteni minden olyan anyag vagy készítmény gyártását vagy felhasználását, amit évi 1000 t mennyiségben vagy e fölött használnak bárki az Európai Unió területén. Ez elsősorban a vegyi anyagok előállítására, de ezek mellett a felhasználókra is vonatkozik. Elképzelhető, hogy a főleg kis- és középvállalkozások méretű textil-, bőr-, cipő- és tisztítóipari vállalkozások nagy része nem éri el ezt a mértéket, így rájuk a bejelentési kötelezettség csak később válik kötelezővé.

Az értekezleten elhangzott előadások során bemutatták azt a „szerszámkészletet”, amit a Cardiffi Egyetem munkatársai dolgoztak ki ennek a projektnek a keretében. Két csoport számára készítettek külön segédanyagot: egyet a munkaadóknak és egyet a munkavállalók képviselőinek.

Az értekezleten a magyar delegáció tagjaként *dr. Deme Tibor* tartott előadást a REACH bevezetésével kapcsolatos kérdőív magyarországi tapasztalatairól a REACH működtetését, előírásainak végrehajtását ismertette. Megállapítható volt, hogy – hasonlóan az európai gyakorlathoz – csak a nagyobb cégek rendelkeznek megfelelő szakértőkkel, akik a REACH feladatainak megfelelő választ tudnak adni. A kis és közepes cégek nem rendelkeznek olyan szakemberekkel, akinek

ez lenne az egyik fő feladata. Ennek ellenére a legfontosabb kérdésekben (címkézés, biztonságtechnikai adatlapok) a cégek vezetői és munkavállalói egyaránt megfelelően tájékozottak.

Mind a munkáltatói, mind a munkavállalói oldal képviselői megállapították, hogy az eszköztár felhasználható, külön is megvitatták az elkészült segédanyag („szerszámoszláda” ill. „eszköztár” – angol megnevezésével „toolbox”) tartalmát, amely segítséget nyújt a vállalatvezetők és a dolgozók részére a REACH alkalmazására. A munkaadó oldal képviselői részéről több korrekciós javaslat született a formai és tartalmi elemekre, a munkavállalói oldal képviselőinek véleménye pedig az volt, hogy kétféle változatot lenne célszerű készíteni: egyet a szakértők (további linkekkel bővítve) és egyet a munkavállalók számára. A magyar delegáció javaslata szerint megfontolandó, hogy a munkavállalói változaton belül célszerű lenne azt két szintre elkészíteni: egyet a jelenlegivel megegyező részletes anyagot, a szakszervezeti tisztségviselők számára, egyet pedig, a munkavállalók részére, amely kevésbé elvi és inkább konkrét gyakorlati ismereteket, feladatokat tartalmaz.

Végül is az a közös vélemény alakult ki, hogy az elkészült anyag – kis korrekciókkal – alkalmas arra, hogy segítse a REACH céljainak megértését, a feladatok elvégzését mind a munkaadói, mind a munkavállalói oldalon.

A módosítások átvezetése után az anyag 4 nyelvre lefordítva áll majd a résztvevők rendelkezésére. A magyar küldöttség kérte annak megvitatását, hogy az EU támogatási keretből esetleg más nyelvekre, így a magyar nyelvre is le kellene fordítani a segédletet.

LK